

PAPER DETAILS

TITLE: VEKÂLETSİZ İS GÖRMENİN TEMSİL HUKUKUNDA UYGULAMA ALANI BULDUGU
HALLER

AUTHORS: İsmail KIRCA

PAGES: 0-0

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/629581>

VEKÂLETSİZ İŞ GÖRMENİN TEMSİL HUKUKUNDA UYGULAMA ALANI BULDUĞU HALLER

Dr. İsmail KIRCA*

I. VEKÂLETSİZ İŞ GÖRME VE TEMSİL KAVRAMLARININ KARŞILAŞTIRILMASI

14.6.1881 tarihli İsviçre Borçlar Kanunu'na ilişkin olarak hazırlanmış olan Üçüncü Tasarı'nın¹ vekâletsiz iş görmeyi düzenleyen son hüküm niteliğindeki 480. maddesinde şöyle bir hüküm öngörülmüştü: "Vekâlet ve temsile ilişkin hükümler, [vekâletsiz iş görmeyle ilgili] bu Bab'ın hükümlerine ve [vekâletsiz] iş görmenin niteliğine aykırı düşmediği sürece kıyasen burada da uygulanır." Kanunlaşmayan bu hükümden, 1881 tarihli İsviçre Borçlar Kanunu'nun daha hazırlık çalışmaları esnasında, vekâlet, vekâletsiz iş görme ve temsil kurumlarının birbirleriyle bağlantılı görüldüğü anlaşılmaktadır. Her üç kurum da, şu ya da bu şekilde başkası hesabına (für einen andern) hareket olgusuyla yakından ilgilidir.

Vekâletsiz iş görme ile temsil arasında bu noktada bir benzerlik bulunmakla birlikte, her iki kurum, uygulama alanları bakımından esas itibarıyla birbirinden farklıdır. Vekâletsiz iş görme, iş gören ile iş sahibi arasındaki *iç ilişkiyi* ilgilendiren bir husustur². İş gören, iş sahibi adına hareket etmiş olsa bile, câiz olan vekâletsiz iş

(*) A.Ü. Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi

1. Dritter Entwurf zum Bundesgesetz über das Obligationenrecht, bearbeitet nach den Beschlüssen einer Kommission vom 16-21.5.1876 und vom 18.9-7.10.1876, Bern 1877.
2. Schmid, Jörg: Die Geschäftsführung ohne Auftrag, Freiburg (Schweiz) 1992, Rdnr. 406 vd.; Lischer, Urs: Die Geschäftsführung ohne Auftrag im schweizerischen Recht, Diss., Basel 1990, sh. 121. Vekâletsiz iş görmenin sadece iş sahibi ile iş gören arasındaki ilişkiyle sınırlı tutulması, bazı hallerde bir takım sorunların ortaya çıkmasına sebebiyet verir. Bu haller için bkz. Schmid: Rdnr. 413 vd.

görmeye dahi, onu üçüncü kişiler karşısında borç altına sokamaz³. Üçüncü kişilerle olan *dış ilişki*, temsil hukukuna ilişkin kurallar (BK 32 vd.) tarafından tanzim edilir⁴. BK 32'vd.'nda önemli olan, temsilcinin sahip olduğu yetkiye istinaden bir başkası adına hareket edip etmediği, ya da (sözde) temsil olunanın, temsilci sıfatıyla hareket eden kişinin yetkisiz olarak üçüncü kişiyle yaptığı işleme icazet verip vermediğidir (BK 38-39).

İç ve dış ilişki ayırımı ve vekâletsiz iş görenin yalnız iç ilişkiyle sınırlı olması bizi şu sonuçlara götürür:

- Kendi ya da bir başkası adına hareket, sadece dış ilişkide önem taşıyan bir husustur. İş görenin kendi veya iş sahibi adına hareket edip etmemesi, vekâletsiz iş görmeye herhangi bir rol oynamaz⁵. Keza BK 410 (İsvBK 419) anlamında başkasının hesabına (für einen andern) iş görme, hiç bir şekilde başkası adına hareketi şart kılmaz⁶. Aynı şekilde iş görenin kendi adına hareketi de, vekâletsiz iş görmeye ilişkin BK 410 vd. hükümlerinin uygulanmasını engellemez. Kısacası, başkası adına hareket, vekâletsiz iş görenin bir unsuru değildir⁷.

- Diğer taraftan, iş görenin yetkisiz olarak ya da iş sahibinin verdiği yetkiye istinaden hareket etmiş olması da, tek başına vekâletsiz iş görme bakımından önem taşımaz⁸. Bu anlamda vekâletsiz iş görmeye ilişkin hükümlerin uygulanabilmesinin tek şartı, iş görenin vekâlet olmaksızın (ohne Auftrag) gerçekleşmesidir. Diğer bir ifadeyle, vekâletsiz iş görmeden söz edilebilmesi için iş görenin iş sahibine karşı o işin yapılması hususunda bir yükümlüğünün bu-

3. Bkz. Schmid: Rdnr. 410. Vekâletsiz iş görme hukukunda, vekâlet hukukuna ilişkin BK 388/II'ye benzer bir hüküm bulunmamaktadır. BK 388/II'ye göre, "Vekâlet, vekilinin tekabül eylediği işin yapılması için icap eden hukukî tasarrufları ifa salâhiyetini şâmilidir."

4. Lischer: sh. 121; Reichel, Hans: "Geschäftsführung ohne Auftrag und Vertretung ohne Vertretungsmacht", SIZ 26 (1930), sh. 199.

5. Oser/Schönenberger: Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch, Das Obligationenrecht, Bd. V/3 (Art. 419-529), Zürich 1945, Art. 419 Nr. 8; Lischer: sh. 121.

6. Schmid: Rdnr. 1361.

7. Oser/Schönenberger: Art. 419 Nr. 3; Reichel: sh. 199; Schmid: Rdnr. 1361; Lischer: sh. 121.

8. Schmid: Rdnr. 1362.

lunmaması gerekir⁹. Dolayısıyla, sırf bir yetkinin varlığı, vekâletsiz iş görmeye ilişkin hükümlerin uygulanmasına engel teşkil etmez¹⁰.

II. VEKÂLETSİZ İŞ GÖRMENİN TEMSİL HUKUKUNDA UYGULAMA ALANI BULDUGU HALLER

Temsil yetksinin varlığının ya da yokluğunun, tek başına, vekâletsiz iş görme bakımından önem taşımadığı tesbitini yaptığımıza göre, aşağıda vekâletsiz iş görmenin temsil hukukunda uygulama alanı bulduğu halleri incelemek istiyoruz. Burada, temsilcinin bir yetkiye istinaden temsil olunan adına hareket etmesiyle yetkisiz temsil hallerini ayrı ayrı ele almak gerekir.

A- Temsil Yetkisinin Varlığı Halinde

Temsilcinin temsil edilen adına hareket etmesi şartıyla üçüncü kişiyle yaptığı sözleşmeden doğan haklar ve borçlar, doğrudan doğruya temsil edilene geçer. Temsilci, bu sözleşmeden dolayı ne hak sahibi olur ne de borç altına girer. Kısacası, üçüncü kişiyle olan (dış) ilişkiyi, BK 32 vd.'ndaki kurallar belirler.

Buna karşılık, temsilci ile temsil olunanın birbirine karşı yönelmeleri muhtemel taleplerin (örneğin, temsilcinin yaptığı masrafların tazmini, ücret talebi; temsilcinin temsil yetkisini kötüye kullanması sebebiyle temsil olunanın uğradığı zararın tazmini talebi vs.) hangi esaslara göre istenebileceği ise, temsilcinin temsil yetkisini kullanma husunda yükümlü, ya da bu konuda sadece yetkili olup olmadığına göre tayin edilir.

Temsilcinin temsil yetkisini kullanma hususunda yükümlü olduğu hallerde, temsil olunan ile aralarında çıkacak uyuşmazlıklar, temsil yetkisinin kullanılması hususunda yükümlülük getiren (temeldeki) hukukî ilişkiye göre çözüme bağlanır¹¹.

Temsilci, temsil yetkisini kullanma hususunda herhangi bir akdî yükümlülüğü bulunmaksızın, bu hususta sadece bir yetkiye sahip ise, temsil olunan ile aralarındaki (iç) ilişkide vekâletsiz iş görmeye

9. Lischer: sh. 121-122; Schmid: Rdnr. 1358-1362.

10. Oser/Schönenberger: Art. 419 Nr. 8; Lischer: sh. 121; Schmid: Rdnr. 1359-1363. Karş. Lent, Friedrich: Der Begriff der auftraglosen Geschäftsführung, Leipzig 1909, sh. 162-163; Tandoğan, Halûk: Mukayeseli ve Hususiyle Türk- İsviçre Hukuku Bakımından Vekâletsiz İş Görme, İstanbul 1957, sh. 133-134.

11. Lischer: sh. 122. Bu hukukî ilişki ise, genellikle vekâlet veya hizmet sözleşmesidir.

ilişkin kurallar uygulama alanı bulur¹². Bu durumda ayrıca temsilcinin davranışının câiz olan, ya da câiz olmayan vekâletsiz iş görme niteliğinde olup olmadığına da bakmak gerekir:

Eğer ortada câiz olan bir vekâletsiz iş görme¹³ varsa, temsil olunan (iş sahibi), temsilcinin (iş gören) örneğin iş görme dolayısıyla yaptığı masrafları tazmin etmekle yükümlüdür (BK 413)¹⁴.

Bazı haller vardır ki, burada temsilci, temsil yetkisinin sınırları içinde kalmış olmakla beraber, temsil olunan menfaatine aykırı davranarak kendisinin, ya da üçüncü kişinin yararına bu yetkisini kötüye kullanmış olabilir¹⁵. Eğer temsil yetkisinin temelinde herhangi bir sözleşme bulunmuyor ve üçüncü kişinin iyiniyetli olması¹⁶ nedeniyle temsil olunan yapılan işlemle bağlansa, yetkinin kötüye kullanılması halinde temsilcinin sorumluluğu, vekâletsiz iş görmeye ilişkin hükümlere göre (BK 410 vd.) tayin edilir. Burada câiz olmayan vekâletsiz iş görme söz konusu olup, temsilcinin yaptığı işlemle bağlı olan temsil olunan, bu yüzden uğramış olduğu zararının tazminini BK 411'e istinaden temsilciden isteyebilir¹⁷.

12. Lischer: sh.122. Karş. Reichel: sh.199.

13. Câiz olan vekâletsiz iş görmede iş gören, iş sahibinin menfaatine ve gerçek ya da tahmin olunan (varsayılan) amacına uygun hareket etmektedir. Bu konuda ayrıntılı bilgi için bkz. Tandoğan: sh.176 vd.; Yavuz, Cevdet: Türk Borçlar Hukuku, Özel Hükümler, C.II, Genişletilmiş ve yenilenmiş B.2, İstanbul 1993, sh. 340 vd.; Lischer: sh. 53 vd.

14. Von Büren, Bruno: Schweizerisches Obligationenrecht, Besonder Teil, Zürich 1972, sh. 335; Lischer: sh. 122.

15. Temsil yetkisinin kötüye kullanılması ve buna bağlanan sonuçlar hususunda bkz. Egger, A.: "Missbrauch der Vertretungsmacht", Beiträge zum Handelsrecht, Festgabe zum 70. Geburtstage von Carl Wieland, Basel 1934, sh. 47 vd.; Esener, Turhan: Mukayeseli Hukuk ve Hususiyle Türk-İsviçre Borçlar Hukuku Bakımından Sâlahiyete Müstenit Temsil, Ankara 1961, sh.85 vd.; Kutlu-Sungurbey, Ayfer: Yetkisiz Temsil, İstanbul 1988, sh. 12 vd.; BGE 77 II 143 vd.; HGK, 13.2.1974, E.524, K. 103 (YKD 1975, S.9, sh. 9-11).

16. Temsil yetkisinin kötüye kullanıldığını bilmeyen ya da bunu bilmesi kendisinden beklenemeyen kişi, iyiniyetli sayılır. Bkz. dn. 15'de anılan eserler ve mahkeme kararları.

17. Gautschi, Georg: Berner Kommentar, Bd. VI, 2 Abteilung, 5. Teilband, 2., neubearbeitete Aufl. des von Dr. H.Becker begründeten Kommentars, Bern 1964, Vorbem. zum Geschäftsführung ohne Auftrag, Nr. 11(2) ve Art. 423 Nr. 2b(2); Lischer: sh. 123; Reichel: sh. 199; von Büren, Bruno: Schweizerisches Obligationenrecht, Allgemeiner Teil, Zürich 1964, sh. 164. Aynı yönde bkz. Schmid: Rdnr. 1363. Buna karşılık üçüncü kişi kötünietli ise, yani temsilcinin temsil yetkisini kötüye kullandığı biliyor ya da bunu bilmesi kendisinden beklenebiliyorsa, temsil olunan yapılan işlemle bağlı olmayacağından herhangi bir zarara uğramaz. Dolayısıyla temsil olunan, sırf temsil yetkisinin kötüye kullanılmış olması sebebiyle temsilciye karşı tazminat taleğinde bulunamaz (Gautschi: Vorbem. zur Geschäftsführung ohne Auftrag, Nr. 11(2); Lischer: sh. 123).

B. Yetkisiz Temsil Halinde

Yetkisi bulunmaksızın¹⁸ başkası adına hareket eden kişi, yetkisiz temsilci konumunda olup, temsil edilenin yapılan işleme icazet vermemesi durumunda üçüncü kişi karşısında BK 39 çerçevesinde sorumlu olur. Temsil edilen ise, (sözde) temsilcinin yetkisiz olarak yaptığı işlemle bağli olmaz (BK 38).

Yetkisiz temsilci ile temsil olunan arasındaki iç ilişkide, -varsa- tarafların birbirlerine karşı yöneltecekleri talepler, bunlar arasında bir akdî ilişkinin bulunması halinde ilkin bu ilişkiye göre belirlenir. Eğer taraflar arasında akdî bir ilişki bulunmuyorsa, söz konusu talepler, ya vekâletsiz iş görmeye¹⁹ veya haksız fiile ilişkin hükümlere ya da *culpa in contrahendo*'ya ilişkin esaslara göre tayin edilir²⁰. Aşağıda, bunlar arasında sadece vekâletsiz iş görmenin uygulama alanı bulduğu halleri inceleme konusu yapacağız.

Burada herşeyden önce şu hususu belirtmekte fayda görüyoruz: Vekâletsiz iş görmenin iç ilişkiyi, temsilin ise üçüncü kişiyle olan dış ilişkiyi ilgilendiren bir durum olmasından hareketle, temsil olunan (iş sahibi) iç ilişkide vekâletsiz iş görmeye BK 415'e göre icazet²¹ vermesi ile dış ilişkide BK 38 uyarınca sözleşmeye icazet vermesi hususları birbirinden bağımsızdır. Buna paralel olarak, temsil olunanın bunlardan birine icazet vermesi halinde, diğerine de icazet vermesi gerektiği konusunda bir yükümlülüğü yoktur. Aynı biçimde, temsil olunanın vekâletsiz iş görmeye icazet vermesinden, üçüncü kişi, sözleşmeye de icazet verilmesi yönünde bir talep hak-

18. Yetkisizlik, hiç bir yetkinin bulunmamasından ya da mevcut yetkinin aşılmasından kaynaklanabilir ki, hukukî sonuçları bakımından bunlar arasında herhangi bir fark yoktur.

19. Temsil yetkisi olmadan başkası adına hareket eden kişinin BK 410 anlamında vekâletinin de bulunmadığı hallerde, yetkisiz temsil, aynı zamanda bir vekâletsiz iş görme teşkil eder. Bkz. Tandoğan: sh. 138 vd.; Kutlu-Sungurbey: sh. 29 vd.; Gohl/ Merz/Kummer: Das Schweizerische Obligationenrecht mit Einschluss des Handels- und Wertpapierrechts, 7 Aufl., Zürich 1980, sh. 149 vd.; Künzle, H.Rainer: Der direkte Anwendungsbereich des Stellvertretungsrechts, Diss., Bern 1986, sh. 53 vd.

20. Bucher, Eugen: Schweizerisches Obligationenrecht, Allgemeiner Teil ohne Delikt-recht, 2., neubearbeitete und erweiterte Aufl., Zürich 1988, sh. 645-646.

21. BK 415'in mehzı olan İsvBK 424'ün kenar başlığında "Genehmigung" (icazet), metninde ise "Billigung" (onama= uygun bulma=tensip) terimi kullanılmıştır. Buradaki onama kavramı, aralarında benzerlik olmasına rağmen, bir yetkisiz temsilcinin yaptığı işlemleri onaylayan (sözde) temsil olunanın icazetinden farklı bir anlam taşır. Bu farklılık konusunda bkz. Hatemi/Serozan/Arpacı: Borçlar Hukuku, Özel Bölüm, İstanbul 1992, sh. 492-493; Yavuz: sh. 349 dn. 41b ve sh. 350dn. 42a; Ga-utsch: Art.424 Nr. 1(b).

kına sahip olamayacağı gibi, temsil olunanın sözleşmeye icazet vermesinden, yetkisiz temsilci, iç ilişkide vekâletsiz iş görmeye de icazet verilmesi gerektiği konusunda bir hakka sahip değildir²².

Temsil olunan, ne yetkisiz temsile, ne de vekâletsiz iş görmeye icazet vermiş olabilir. Bu halde temsil olunan, her ne kadar üçüncü kişi karşısında yapılan işlemle bağlı olmaz ise de, eğer söz konusu işlem menfaatine uygun olarak yapılmışsa, yani ortada câiz olan bir vekâletsiz iş görme varsa, müvekkilinin menfaatini gözeterek işlem yapan yetkisiz temsilciye karşı sorumlu olur. Buna göre, yetkisiz temsilci, yaptığı masrafları ve BK 39 uyarınca üçüncü kişiye ödemek zorunda kaldığı tazminatı BK 413'e istinaden temsil olunan-dan isteyebilir²³. Yapılan işlem temsil olunan menfaatine uygun değil, dolayısıyla câiz olmayan vekâletsiz iş görme söz konusu ise, yetkisiz temsilci BK 413'e istinad edemez²⁴, işlem nedeniyle yaptığı masraflara ve BK 39 uyarınca üçüncü kişiye ödemek zoruna kaldığı tazminata katlanmak zorundadır²⁵.

Temsil olunan, yapılan işleme BK 38 uyarınca icazet vermiş olmakla birlikte, sadece iç ilişki bakımından vekâletsiz iş görmeye icazet vermiş olabilir. Vekâletsiz iş görmeye icazetin verilmesiyle, temsil olunan ile yetkisiz temsilci arasında vekâlet hükümleri geçerli olur (BK 415)²⁶. Bu halde yetkisiz temsilci, yaptığı masrafların tazminini ve üstlendiği borçlardan kurtarılmasını

22. Bkz. Violand, Georges: Die Stellvertretung ohne Ermächtigung (OR 38 und 39), Diss., Bern 1988, sh. 97-98; Zäch, Roger: Berner Kommentar, Bd. VI/1/2/2, Bern 1990, Art. 38 Nr. 64-67; von Tuhr, A. (Çev. Cevat Edege) : Borçlar Hukukunun Umumi Kısım, C.1-2, Ankara 1983, sh. 357; Kutlu-Sungurbey: sh. 33; BGH, NJW 1951, sh. 398. Karş. Guhl/Merz/Kummer: sh. 150. Bununla birlikte uygulamada, temsil olunanın (iş sahibi) vekâletsiz iş görmeye ya da yetkisiz temsile verdiği icazetin, bir diğerini de kapsayıp kapsamadığı yapılan irade açıklamasından anlaşılamamaktadır. Bu sorun, herşeyden önce irade açıklamasının somut olayın özelliklerine göre yapılacak yorumuna göre çözümlenir. Ancak şüphe halinde, vekâletsiz iş görme ya da yetkisiz temsilden birine verilen veya vermektan kaçınılan icazetin, bunların her ikisini de kapsadığı kabul edilmelidir (Violand: sh.95-96; Zäch: Art. 38 Nr. 68, 80; Schmid: Rdnr. 709; von Staudinger/Dilcher: J. von Staudingers Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch mit Einführungsgesetz und Nebengesetzen, 1. Buch, Allgemeiner Teil, §§ 90-240, 12. Aufl, Berlin 1980, § 177 Nr. 17; Kutlu-Sungurbey: sh.33).
23. Von Büren: Allgemeiner Teil, sh. 164; von Büren: Besonderer Teil, sh. 335; Zäch: Art. 38 Nr. 64; Lischer: sh. 125; Schmid: Rdnr. 506; von Tuhr: sh. 357 dn. 20; BGH, NJW 1951, sh. 398. Karş. LG Saarbrücken, NJW 1972, sh. 1117-1118.
24. Lischer: sh. 126.
25. İcazet vermediği için yapılan işlemle bağlı olmayan temsil olunan da, herhangi bir zarara uğramayacağından yetkisiz temsilciye karşı bir talepde bulunamaz (Gautschi: Vorbem. zur Geschäftsführung ohne Auftrag, Nr. 9).
26. BK'nın 415. maddesinden ne anlaşılması lâzım geldiği, esas itibariyle tartışmalıdır. Bu hususta bkz. Tandoğan: sh. 251 vd.; Lischer: sh. 108 vd.; Schmid: Rdnr. 698 vd.

(özellikle BK 39 uyarınca üçüncü kişiye ödediği tazminatı) temsil olunandan talep edebilir²⁷. Kanaatimizce, vekâletsiz iş görmenin câiz olmayan nitelikte olduğu hallerde, temsil olunanın yetkisiz temsile icazet vermeksizin sadece vekâletsiz iş görmeye icazat vermesi, kendisi açısından bir fayda sağlamaz. Temsil olunanın böyle bir yola, olsa olsa iş görmenin câiz nitelikte olduğu hallerde, üçüncü kişiyle akdî bir ilişkiye girişmeksizin işlemin (ekonomik) sonuçlarından yararlanmak istemesi halinde başvurabileceği düşünülebilir²⁸. Ancak (dış ilişkide) yetkisiz temsile icazet verilmemesi nedeniyle söz konusu sözleşmenin kurulmamış sayılması, temsil olunanın (iş sahibi) bu amaca ulaşmasını engeller. Burada şöyle bir çözüm düşünülebilir: Yetkisiz temsilci, kurulmamış sayılan sözleşmeyi dolaylı temsil ilişkisi çevresinde kendi adına, fakat temsil olunan hesabına yeniden yaparsa, üçüncü kişi karşısında bu sözleşmenin tarafı olur; hesabına sözleşme yapılan temsil olunan da, sözleşmenin tarafı olmaksızın onun ekonomik sonuçlarından yararlanır. Bunun ise, çok dolambaçlı bir yol olduğu kolayca anlaşılır. Dolayısıyla, iş sahibinin iç ilişkide vekâletsiz iş görmeye icazet verdiği hallerde aynı zamanda dış ilişkide yetkisiz temsile de icazet vermesi, doğru bir davranış biçimi olacaktır²⁹. Ancak iş görmenin iş sahibinin menfaatine uygun olduğu hallerde vekâletsiz iş görmeye icazet veren iş sahibinin, çoğunlukla yetkisiz temsile de icazet vereceği söylenebilir³⁰.

Acaba temsil olunan, iç ilişkide vekâletsiz iş görmeye icazet vermeksizin sadece dış ilişkide yetkisiz temsile icazet verirse ne olur? Burada ikili bir ayırım yapmak gerekir:

Yetkisiz temsilcinin yaptığı işlem temsil olunanın menfaatine uygun ise, yani söz konusu işlem câiz olan vekâletsiz iş görme niteliğindeyse, işleme dış ilişkide verilen icazet, şüphe halinde aynı zamanda iç ilişkide vekâletsiz iş görmenin de onaylanması anlamına gelir³¹. Bu halde, temsil olunan ve temsilci arasında BK 415 gereği vekâlet hükümleri geçerli olur. Temsil olunan iç ilişkide vekâletsiz iş görmeye icazet vermediğini ayrıca beyan etmişse, burada sadece

27. Bkz. Zäch: Art. 38 Nr. 65-66.

28. Bkz. Zäch: Art. 38 Nr. 65.

29. Bkz. Violand: sh. 95; Staudinger/Dilcher: § 177 Nr. 11; Steffen, Erich: (in: Das Bürgerliche Gesetzbuch, Kommentar, herausgegeben von Mitgliedern des Bundesgerichtshofes, Bd. 1, Einleitung, Allgemeiner Teil, Berlin/New York 1974), § 177 Nr. 7.

30. Tandoğan: sh. 275.

31. Zäch: Art. 38 Nr. 79; Steffen: § 177 Nr. 11.

BK 413 uygulama alanı bulur³². Bu durumda temsilci, söz konusu işlem nedeniyle yapmış olduğu masrafların tazminini temsil olunanın talep edebilir.

Eğer temsilcinin yaptığı işlem temsil olunanın menfaatine uygun değil, dolayısıyla câiz olmayan vekâletsiz iş görme niteliğinde ise, temsil olunan yapılan işleme dış ilişkide icazet vermek ve aynı zamanda da câiz olmayan vekâletsiz iş görmeden doğan taleplerini (BK 411, 414) ileri sürmek hakkını haizdir³³. Burada, yapılan işlem temsil olunanın menfaatine uygun olmadığından, söz konusu işleme dış ilişkide icazet verilmiş olması, -caiz olan vekâletsiz iş görmeden farklı olarak- icazetin iç ilişki bakımından da verildiği anlamına gelmeyebilir³⁴. Bu sebeple, bu konuda temsil olunanın iradesi yorumlanırken, caiz olan vekâletsiz iş görmeye nazaran daha titiz davranmakta fayda vardır. Ancak şüphe halinde, dış ilişkide verilen icazetin iç ilişkiyi de kapsadığını kabul etmek gerekir³⁵.

32. Zäch: Art. 38 Nr. 79.

33. Von Büren: Allgemeiner Teil, sh. 164; Zäch: Art. 38 Nr. 80; Becker, H.: Berner Kommentar, Bd. VI/I, Bern 1941, Art. 38 Nr. 7. Karş. Guhl/Merz/Kummer: sh. 150-151.

34. Bkz. Reichel: sh. 200; Becker: Art. 39 Nr.7; Zäch: Art. 38 Nr. 80.

35. Staudinger/Dilcher: § 177 Nr. 17; Steffen: § 177 Nr. 4.